

DOMNUL MOHAMMED BEDJAOUI, PREȘEDINTELE CONSILIULUI CONSTITUȚIONAL - ALGERIA

*Domnule Președinte al României,
Domnule președinte al Curții Constituționale a României,
Doamnelor și domnilor președinți și membri ai Curților și Consiliilor constituționale,
Excelențe,
Doamnelor și doamnelor,*

Domnul dr. Nicolae Popa mi-a făcut onoarea de a mă include printre cei prezenți, ca împreună să putem lua parte la festivitățile ce marchează cea de-a zecea aniversare a Curții Constituționale a României, fapt pentru care vă sunt deosebit de recunoscător. Aceste festivități sunt și mai mult puse în valoare prin prezența Excelenței Sale, domnul Ion Iliescu, Președintele României, care a ținut să dedice câteva momente din timpul său prețios făcându-ne, cu simplitate, martorii atenției acordate instituțiilor pe care le reprezentăm. Țin să-i mulțumesc cu toată sinceritatea.

Domnule președinte, Curtea dumneavoastră, atât de tânără și de dinamică, se remarcă, în raport cu altele, în cel puțin două planuri:

Mai întâi, prin dimensiunea cu totul apreciabilă a sesizării dumneavoastră, mai ales în cadrul excepției de neconstituționalitate, precum și prin valoarea recunoscută autorității lucrului judecat. Timpul alocat nu-mi permite să fac comentarii despre aceasta, dar pot să vă spun că am apreciat mult abordarea dumneavoastră.

De altfel, pot măsura întregul dinamism al instituției dumneavoastră atunci când observ numărul important de cauze judecate în ultimii zece ani în cadrul excepției de neconstituționalitate. Aceasta face dovada, fără îndoială, a încrederii cetățeanului în Curtea dumneavoastră, consolidează prestigiul judecătorilor și evidențiază eficacitatea acțiunii sale în privința exigențelor democrației moderne.

În ceea ce ne privește, jurisprudența noastră, în Algeria, nu este lipsită de merite. Chiar dacă nu este tocmai abundentă, ea a fost curajoasă și uneori temerară. Am în minte cel puțin cinci exemple, nu cred însă că le pot prezenta, din lipsă de timp. A fost curajoasă și uneori temerară, deoarece s-a manifestat în respectul strict al libertății de acțiune a legiuitorului, bineînțeles, și al suveranității Constituantului al cărui principal apărător rămâne Consiliul Constituțional.

Nu voi cita decât un exemplu și numai cu titlu ilustrativ. Este vorba de avizul din 6 martie 1997 asupra conformității cu Constituția a unei ordonanțe de modificare a legii organice referitoare la partidele politice. Algeria tocmai se deschisese multipartitismului de câțiva ani. Prin acest aviz, Consiliul Constituțional algerian a acordat o dimensiune neașteptată principiului fundamental al egalității între cetățeni. Consiliul a invalidat dispozițiile organice prin care un membru fondator al unui partid politic era obligat să producă un certificat prin care să ateste neimplicarea părinților săi în acțiuni ce ar fi fost contrare luptei de eliberare națională, dacă era născut după 1942. Era vorba, în fapt, nu numai de pedepsirea trădătorilor, ci și de pedepsirea

descendenților lor. Iar invalidarea acestei prevederi, pe baza principiului fundamental al egalității cetățenilor, poate deschide astfel calea, în zilele noastre, pentru fiii de «harkis», adică pentru fiii trădătorilor, care de-acum vor putea să pretindă în mod legal calitatea de membru fondator al unui partid politic.

Dincolo de argumentarea juridică dezvoltată și fiind vorba de o chestiune politică atât de sensibilă, cum este responsabilitatea copiilor proveniți din părinți care au comis acte contrare luptei de eliberare națională, Consiliul Constituțional algerian, deosebit de atent față de evoluțiile societății și deschis progreselor democrației, a tradus în termeni juridici această evoluție pozitivă a sentimentelor individuale și colective referitoare la problema respectivă.

Nu aș putea să spun mai mult și nici să semnalez alte exemple foarte interesante care să arate o anumită temeritate de bun augur din partea Consiliului Constituțional algerian.

Domnule președinte, acestea sunt, pe scurt, câteva idei pe care am dorit să le prezint onorabilei asistențe în legătură cu lucrările constituționale, expuse sumar și care, în pofida poverii anilor sau mai curând spus, a secolelor - dat fiind că mecanismul constituțional își va sărbători anul viitor bicentenarul pe plan mondial vor continua să se ducă țările cele mai reticente.

Nu știu, într-adevăr, dacă în 1803, Curtea Supremă americană sub influența Președintelui John Marshall și în 1920, Maestrul de la Viena, Hans Kelsen, care a fost deja citat în această dimineață, s-ar fi gândit o singură clipă că mecanismele de control jurisdicțional al legilor, pe care tocmai le inventaseră, în locuri și epoci diferite, aveau să devină într-o zi cele două modele de justiție constituțională ce vor inspira atât de mulți constituanți în lume și vor marca secolele al XIX-lea și XX cu amprenta lor.

Mulțumesc, domnule președinte.